

Σεξουαλική αγωγή στο παιδί: Ο ρόλος του εκπαιδευτικού και του γονέα

Διδυμοπούλου Αγγελική
Ψυχολόγος - Ψυχοθεραπεύτρια CBT
Επιστημονική Συνεργάτης Ι.Ψ.Σ.Υ.

Λαφαζάνη Περσεφόνη
Ψυχολόγος
Επιστημονική Συνεργάτης Ι.Ψ.Σ.Υ.

Παιδική Σεξουαλικότητα

Τι είναι παιδική σεξουαλικότητα;

Η παιδική σεξουαλικότητα είναι μια εμπλοκή των αισθήσεων με σκοπό την αναζήτηση ευχάριστων, ικανοποιητικών, συναισθηματικών ερεθισμάτων που βοηθάνε το παιδί να σχηματίζει μια θετική εικόνα για τον εαυτό του και το σώμα του.

Ο δεκάλογος της παιδικής σεξουαλικότητας 0–12 ετών

- 1. Υπάρχει σωματικός αυνανισμός και ηδονή στο παιδί**
- 2. Το παιδί πρέπει να κοιμάται στο δωμάτιο του μετά τους 6 μήνες της ζωής του και να διαχωρίζεται από το παιδί του άλλου φύλου μετά τα 3 χρόνια**
- 3. Το παιδί εκφράζει τη σεξουαλικότητα του μιμητικά αντιγράφοντας τη συμπεριφορά και των δύο γονιών**
- 4. Απαγορεύεται η γύμνια των γονιών**
- 5. Δεν επιτρέπεται η σεξουαλική προκλητικότητα μπροστά στα παιδιά**

Ο δεκάλογος της παιδικής σεξουαλικότητας 0 - 12

6. Δεν επιτρέπεται η σεξουαλική λεκτική χυδαιότητα των γονιών
7. Να μην ανησυχήσουν, εάν το παιδί έχει ερωτικά χάδια με άλλο παιδί, που πρέπει όμως να σταματήσει η απομόνωση των παιδιών μεταξύ τους
8. Το παιδί δεν πρέπει να κοιμάται με τους γονείς του.
9. Ο παιδίατρος οφείλει συχνά να εξετάζει τα γεννητικά όργανα του παιδιού (αγόρι-κορίτσι).
10. Ενίσχυση του ομόφυλου γονεϊκού ρόλου στο παιδί.

ΙΥΣΥ

Οι γονείς πρέπει να θυμούνται ότι:

Η παιδική σεξουαλικότητα
δεν ταυτίζεται
με την σεξουαλική συμπεριφορά.

Σεξουαλικότητα και εφηβεία

Εφηβεία

Παιδική
ηλικία

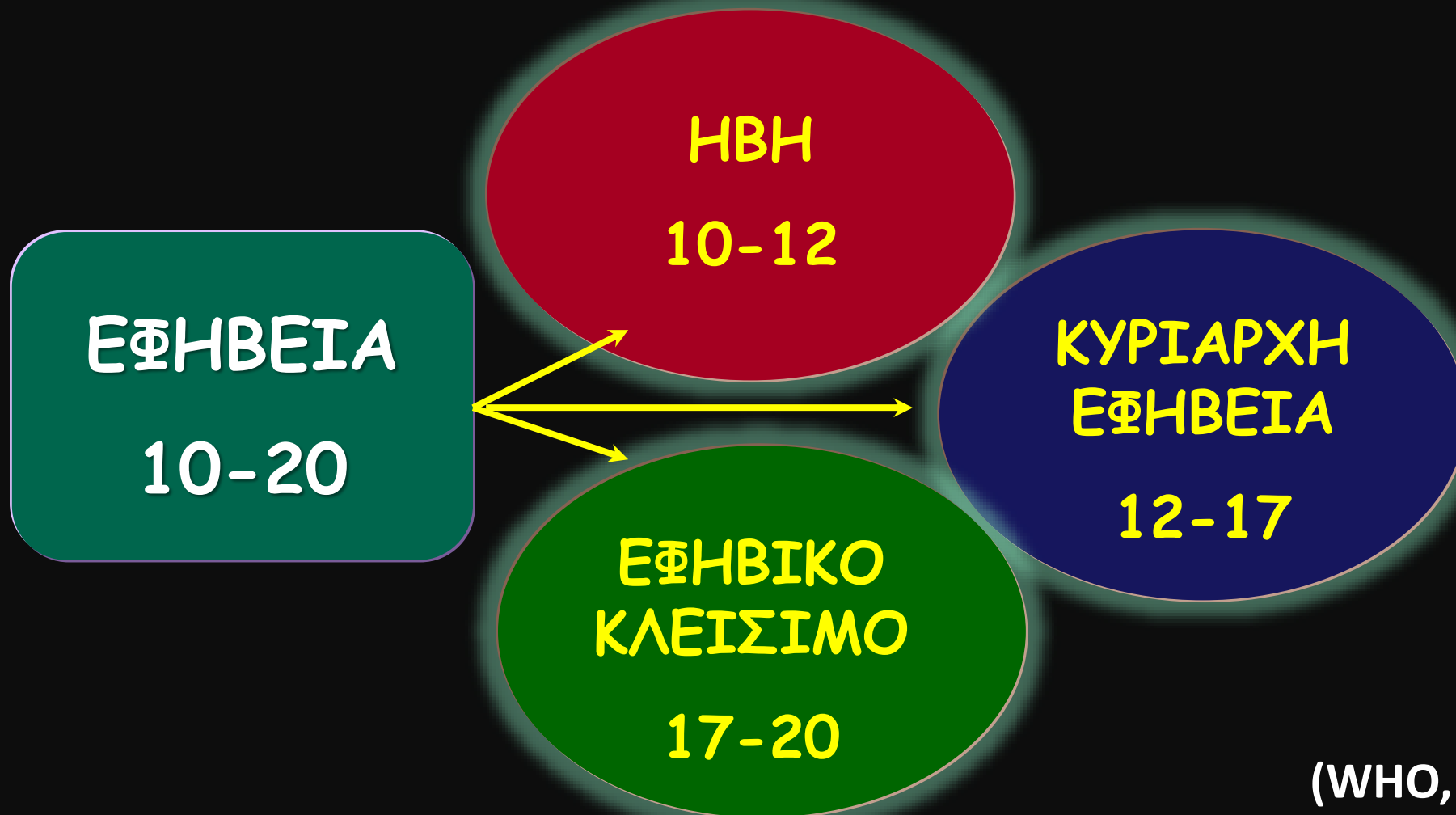
Ενήλικη
ζωή

Η εφηβεία, είναι η ηλικιακή περίοδος,
η οποία αποτελεί το «ταραχώδες» σκαλοπάτι
από την παιδική ηλικία στην ενήλικη ζωή
και επιφέρει αλλαγές
στο σώμα και στην ψυχή.

ΣΤΑΔΙΑ ΕΞΕΛΙΞΗΣ

(WHO, 2018)

Εφηβεία

Η προσωπικότητα οριοθετείται
στην εφηβική περίοδο
και ολοκληρώνεται με την:

- α) βιολογική εξέλιξη (ανάπτυξη)
- β) συναισθηματική ωρίμανση (οριοθέτηση)
- γ) τη σεξουαλική αφύπνιση (πραγμάτωση)

Οι ορμόνες στην εφηβεία...

Ο έφηβος «ψάχνει» να βρει τον εαυτό του με...

- Ευαισθησία
- Εγωκεντρικότητα
- Ανάγκη ανεξαρτησίας
- Αυθορμητισμό
- Εκρηκτικότητα
- Ανάγκη για αποδοχή και αναγνώριση
- Διεκδικητικότητα

- Ανασφάλειες και φοβίες
- Αντίδραση
- Παρορμητικότητα
- Εκνευρισμό
- Ανάγκη για κατανόηση
- Συναισθηματικές διακυμάνσεις (θυμός, άγχος, απογοήτευση)

Η ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΤΗΤΑ

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΦΥΛΟΥ

- Βιολογικό
- Ψυχολογικό
- Κοινωνικό

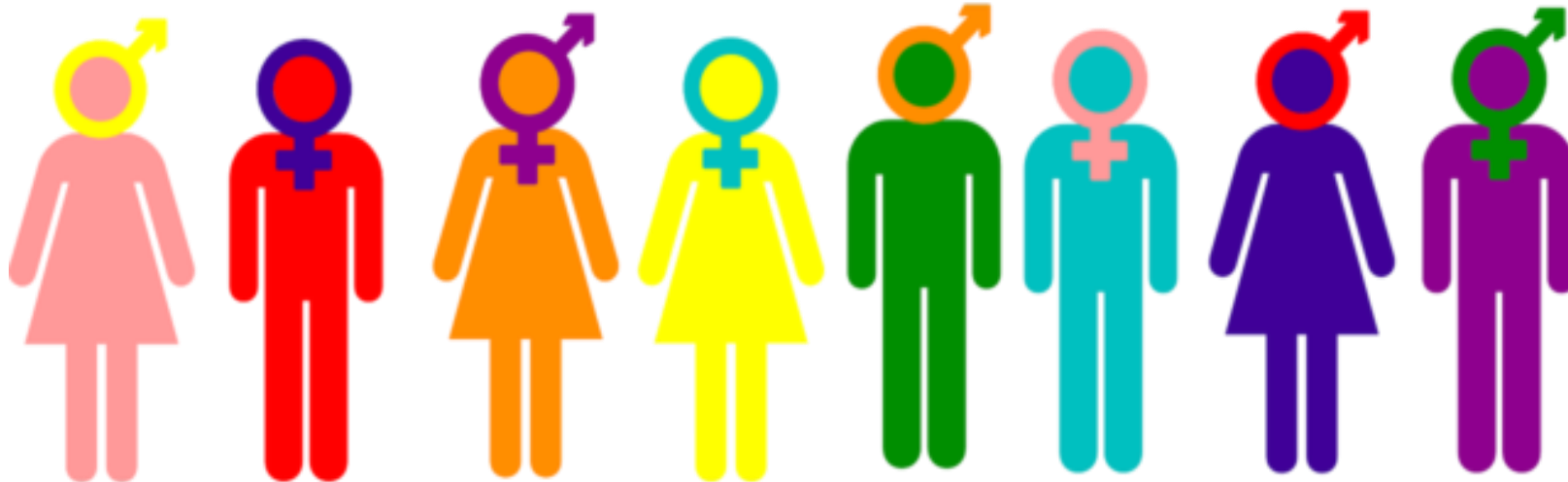
ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ

- Ετεροφυλοφιλία
- Ομοφυλοφιλία
- Αμφιφυλοφιλία
- Ασεξουαλικότητα

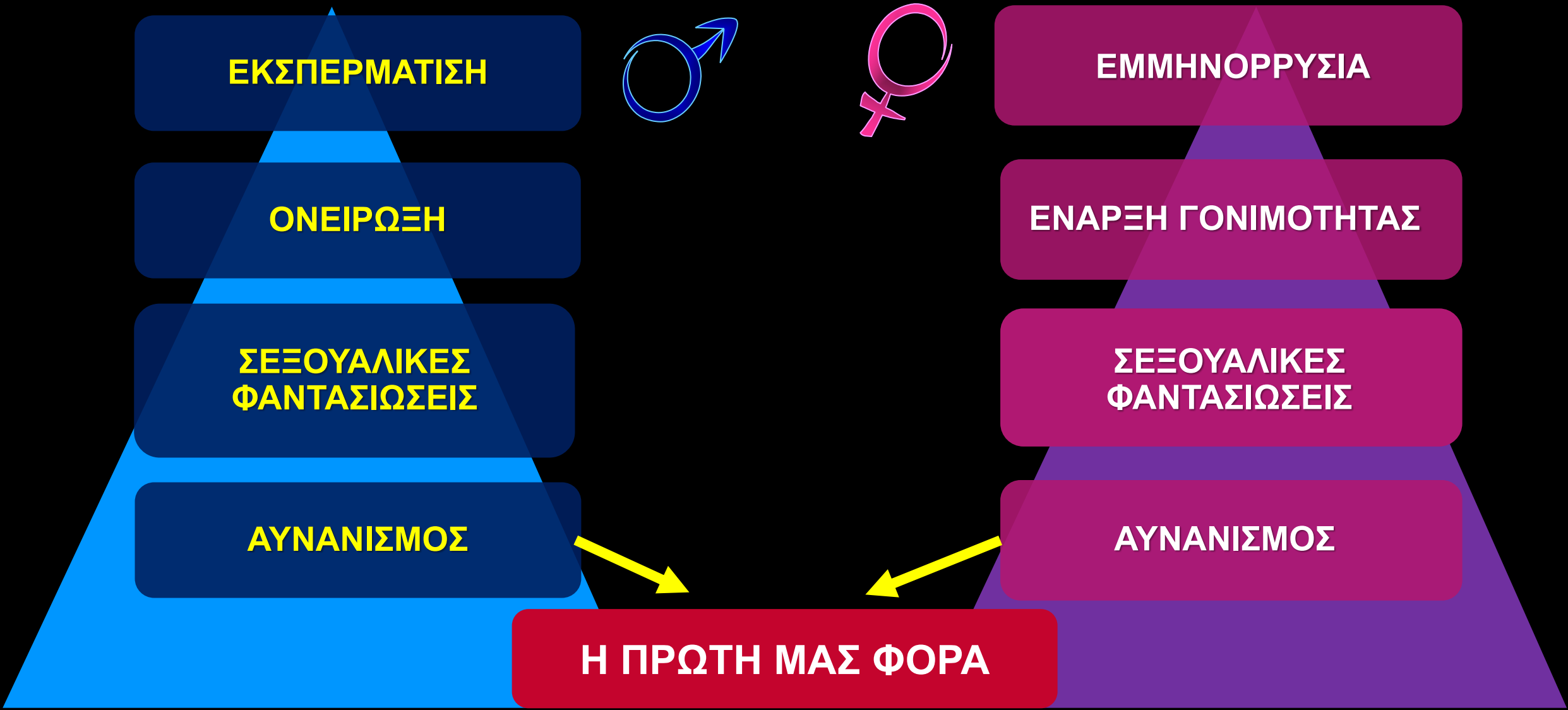
ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ

ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΠΡΑΞΗ:

ΕΠΙΘΥΜΙΑ
ΔΙΕΓΕΡΣΗ
ΟΡΓΑΣΜΟΣ

Η σεξουαλική αφύπνιση της εφηβείας:

Η εφηβεία συνδέεται με..

```
graph TD; A[Η εφηβεία συνδέεται με..] --> B[Σεξουαλικές διαταραχές (παραφιλίες)]; A --> C[Σεξουαλικές δυσλειτουργίες (Σεξουαλικά προβλήματα)]; A --> D[Διαταραχές ταυτότητας του γένους (Δυσφορία του φύλου)];
```

Σεξουαλικές διαταραχές
(παραφιλίες)

Σεξουαλικές δυσλειτουργίες
(Σεξουαλικά προβλήματα)

Διαταραχές ταυτότητας του γένους
(Δυσφορία του φύλου)

Πότε πρέπει να ξεκινάει, τι και ποιους περιλαμβάνει η σεξουαλική αγωγή;

SEX
EDUCATION

Σε ποια ηλικία πρέπει να ξεκινάει η σεξουαλική αγωγή;

Η ανθρώπινη σεξουαλικότητα και η διαφυλική συμπεριφορά, ως αγωγή πρέπει να είναι μάθημα από τα 6 -12.

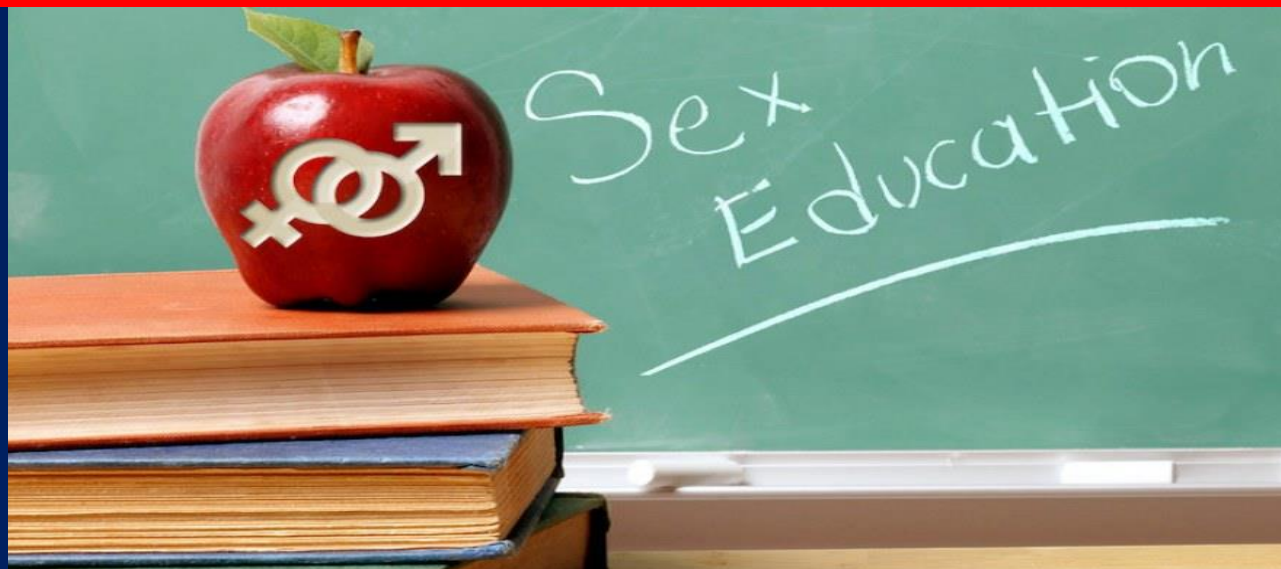

Η παθολογία της ανθρώπινης σεξουαλικότητας π.χ. ΣΜΝ, κακοποίηση, παρενόχληση, τοξικές ουσίες, πρόωμη σεξουαλική εμπλοκή πρέπει να είναι μάθημα (β' μέρος σεξουαλικής αγωγής 12-15)

Σε ποια ηλικία πρέπει να ξεκινάει η σεξουαλική αγωγή;

Το παιδί μαθαίνει:

1. Την φυσιολογία του σώματός του
2. Εξοικειώνεται με το σώμα του
3. Οριοθετεί και προστατεύει το σώμα του
4. Αναγνωρίζει το όμοιο και οριοθετείται το διαφορετικό
5. Σέβομαι τον εαυτό μου και τους άλλους

Η παθολογία της ανθρώπινης σεξουαλικότητας π.χ. ΣΜΝ, κακοποίηση, παρενόχληση, τοξικές ουσίες, πρώιμη σεξουαλική εμπλοκή πρέπει να είναι μάθημα (β' μέρος σεξουαλικής αγωγής 12-15)

Μετά τα 15...

Το τρένο έφυγε και αρχίζει το ταξίδι...!!

ΚΟΙΝΩΝΙΑ
(παιδεία και πολιτισμός)

**Ψυχική Υγεία
και
Σεξουαλική Αγωγή**

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ
(γονιός και παιδί)

ΣΧΟΛΕΙΟ
(παιδί και εκπαιδευτικός)

ΚΟΙΝΩΝΙΑ (παιδεία και πολιτισμός)

Η σεξουαλική αγωγή
ξεκινάει από τους γονείς
και περνάει στο σχολείο.

Οι γονείς είναι σύμμαχοι
όταν ξέρουν τι θα μάθουν τα παιδιά τους.

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ
(γονιός και παιδί)

ΣΧΟΛΕΙΟ
(παιδί και εκπαιδευτικός)

Παράγοντες που επηρεάζουν το ρόλο του εκπαιδευτικού στη σεξουαλική αγωγή

Οι παράγοντες δρουν
σε 3 επίπεδα:

- **Ατομικό/
Σχολικής Μονάδας**
- **Οργανωσιακό/
Στελεχών Εκπαίδευσης**
- **Εκπαιδευτικής Πολιτικής**

Πραγματιστική
συνεργασία
εκπαιδευτικού-γονέα

Πρόσβαση
στην
πληροφορία
& καλλιέργεια
δεξιοτήτων

**ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ
ΑΓΩΓΗ**

Επίγνωση
της σχέσης
αλληλεπίδρασης
ενηλίκου-
παιδιού
& τρόποι
διαχείρισης

Ταμπού
& κατάρριψη
μύθων

Οι γονείς μπροστά στη σεξουαλικότητα του παιδιού...

Οι γονείς δεν μιλούν στα παιδιά τους για το σεξ επειδή:

- Φοβούνται ότι θα τους «βάλουν ιδέες» και θα τα οδηγήσουν στην πρόωρη σεξουαλική δραστηριότητα.
- Ντρέπονται ή νιώθουν άβολα.
- Νιώθουν ότι οι γνώσεις τους δεν είναι επαρκείς και ότι μπορεί να πουν κάτι λάθος.
- Δεν έχουν επαρκή χρόνο.
- Η δική τους εμπειρία – οι δικοί τους γονείς δεν μιλούσαν για αυτά τα θέματα.

Σεξουαλική αγωγή και γονείς

Σημαντικό ρόλο παίζουν:

Ο τρόπος που μιλούν στο παιδί.

Η συμπεριφορά και η σχέση των γονέων ως πρότυπα.

Το πώς αισθάνονται οι ίδιοι για το θέμα της σεξουαλικότητας.

Γονείς

1. Ταυτοποίηση του φύλου του παιδιού του (όμοιο - διαφορετικό)
2. Ενίσχυση του ρόλου του φύλου
3. Οριοθέτηση της γονεϊκής διαχείρισης και του χώρου
4. Δυνατότητα απάντησης σε ερωτήματα του παιδιού του
5. Ενημέρωση για την ψυχική και βιολογική ανάπτυξη του παιδιού (σε συνεργασία με τον παιδίατρο και το σχολείο)

Πως θα γίνουμε ενεργητικοί ακροατές των παιδιών μας:

- Αφιερώνουμε χρόνο για να ακούσουμε το παιδί.
- Αφήνουμε κατά μέρος τις δικές μας θέσεις και απόψεις και δεχόμαστε τις πληροφορίες που μας δίνει το παιδί.
- Ακούμε, συνοψίζουμε και επαναλαμβάνουμε το μήνυμα που μας δίνει το παιδί.
- Διατηρούμε οπτική επαφή όσο μας μιλάει το παιδί.

Ο ρόλος του γονιού απέναντι στον έφηβο:

«Ακούω» τα συναισθήματα του παιδιού μου

«Στέκομαι» δίπλα του

«Συζητώ» μαζί του με ενσυναίσθηση

«Ενισχύω» την αυτοπεποίθησή του

Ανησυχίες γονιού για την πρώτη φορά του παιδιού του...

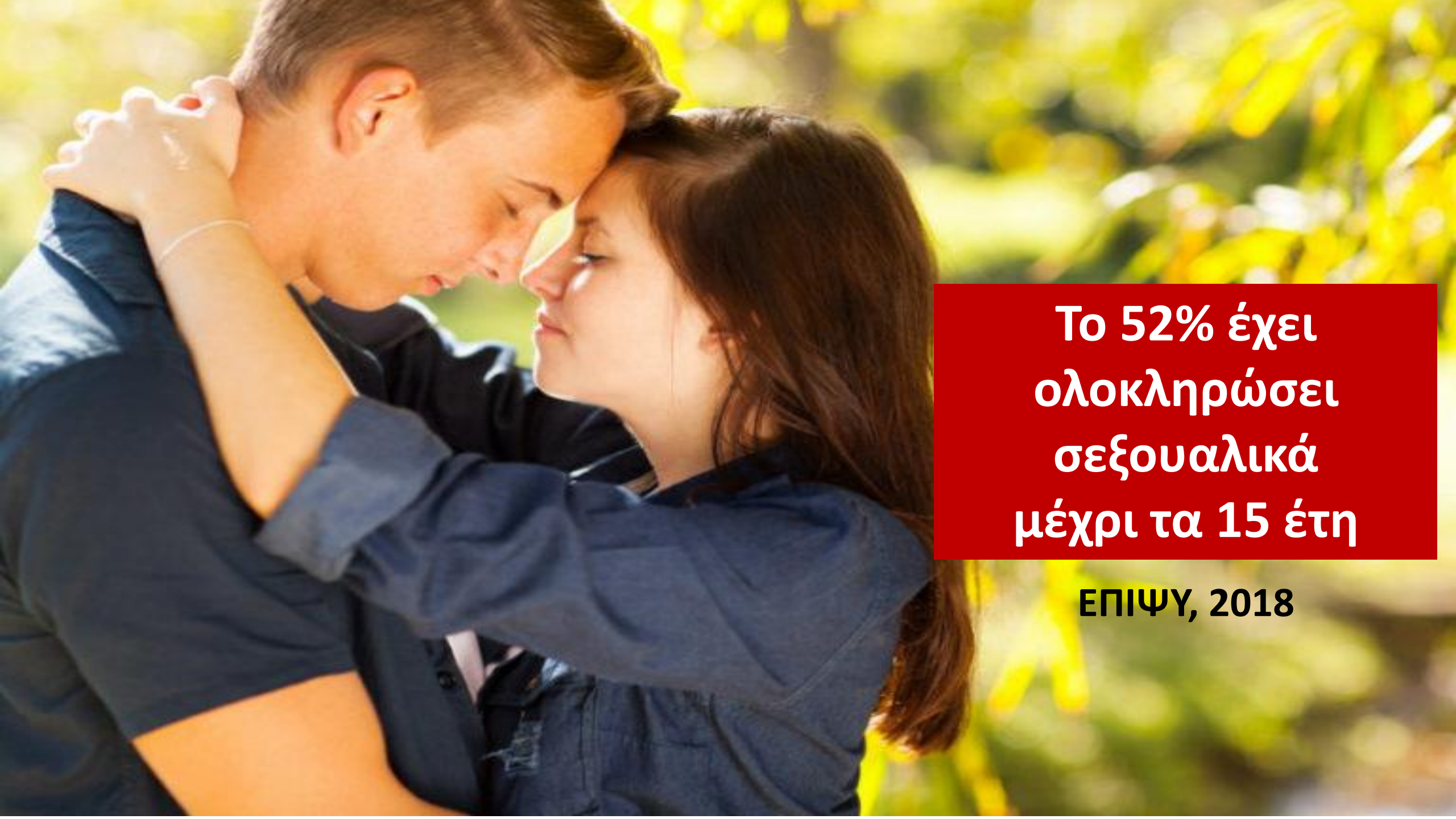
Υπάρχει σωστή (φυσιολογική) ηλικία;

Η Σημασία της Σεξουαλικής Αγωγής

SEX
EDUCATION

**Το 52% έχει
ολοκληρώσει
σεξουαλικά
μέχρι τα 15 έτη**

ΕΠΙΨΥ, 2018

Σεξ χωρίς προφύλαξη

Σε 4.141 μαθητές εφηβικής ηλικίας από 245 σχολικές μονάδες της χώρας:

•**22% των εφήβων** την τελευταία φορά που είχαν σεξουαλική επαφή δεν έλαβαν κανένα μέτρο προφύλαξης»

•**1 στα 6 αγόρια (16,7%) και 1 στα 4 κορίτσια (25%)** ανέφεραν ότι δεν χρησιμοποίησαν προφυλακτικό οι ίδιοι ή ο σύντροφός τους

Το 9-δύναμο εμβόλιο του ιού των ανθρώπινων θηλωμάτων

**Από τον Μάρτιο του 2017 κυκλοφορεί στην Ευρώπη,
προσφέρει προστασία 90%
από 9 τύπους του Ιού HPV, για παιδιά
και εφήβους ηλικίας από 9 ετών.**

Τι είναι το Gardasil 9 και ποια είναι η χρήση του

Το Gardasil 9 είναι ένα εμβόλιο για παιδιά και εφήβους ηλικίας από 9 ετών και άνω και ενήλικες. Χορηγείται με σκοπό να προστατέψει κατά των νοσημάτων που προκαλούνται από τους τύπους 6, 11, 16, 18, 31, 33, 45, 52 και 58 του Ιού των Ανθρώπινων Θηλωμάτων (HPV).

Το εμβόλιο κατά του HPV

**Γιατί δεν εμβολιάζουν οι γονείς
το παιδί τους;**

**Οι γονείς κρύβουν το σεξ από το
κορίτσι, ενώ αντίθετα ενισχύουν
την σεξουαλικότητα του αγοριού**

A top-down view of several people's hands holding smartphones around a wooden table. The hands are positioned in a circle, each holding a smartphone. The background is a light-colored wooden surface. The text "Διαδίκτυο και Εφηβεία" is overlaid on the left side of the image.

Διαδίκτυο και Εφηβεία

ΕΡΕΥΝΑ ΣΕ 14.000 ΜΑΘΗΤΕΣ ΗΛΙΚΙΑΣ 10-17 ΕΤΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΣΥΝΗΘΕΙΕΣ

**Κινητό τηλέφωνο έχει
το 90% των παιδιών**

- 8-10 ετών: 23%
- 10-12 ετών: 40%

Ελληνικό Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου, 2018

Από πού ενημερώνονται οι έφηβοι για το σεξ;

Φίλους 75%

Διαδίκτυο 55%

Διαδίκτυο και χρήση πορνό στην εφηβεία

Ανάλυση δεδομένων σε περισσότερα από 40.000 παιδιά 9-16 ετών από 26 χώρες συμμετείχαν κατέληξε:

- Η αναζήτηση σεξουαλικού υλικού ξεκινά στην ηλικιακή ομάδα των 11 – 13 ετών,
- 30% των παιδιών έχουν δει σεξουαλικό υλικό τους τελευταίους 12 μήνες, είτε online είτε offline

Madigan, S., Villani, V., Azzopardi, C., Laut, D., Smith, T., Temple, J. R., ... & Dimitropoulos, G. (2018). The prevalence of unwanted online sexual exposure and solicitation among youth: a meta-analysis. *Journal of Adolescent Health*.

Διαδίκτυο και χρήση πορνό στην παιδική και εφηβική ηλικία

PORNOGRAPHY

Επιπτώσεις χρήσης πορνό

- Ανασφάλεια σχετικά με το σεξ
- Μη ρεαλιστικές σεξουαλικές προσδοκίες
- Μοναξιά - Καθήλωση στον αυνανισμό και όχι στη διεκδίκηση ερωτικού συντρόφου

Διαδικτυακό σεξ και Sexting

Το sexting στους εφήβους συνδέεται με την **υιοθέτηση επικίνδυνων σεξουαλικών συμπεριφορών**, την **κατάχρηση αλκοόλ**, ακόμα και τις **αυτοκτονίες**, έπειτα από υποκλοπή ή διάρρευση των φωτογραφιών

Διαδικτυακό σεξ και Sexting

Πάνω από το **30%**
των εφήβων έχει στείλει
ή έχει λάβει σεξουαλικά
μηνύματα και φωτογραφίες

To sexting
σεξουαλικά
ΤΙΣ ΑΥΤΟΚΤΟ

πικίνδυνων
κόμα και
φωτογραφιών

Το sexting γίνεται συχνά αφορμή για διαδικτυακό εκφοβισμό, μέσω εκβιασμών και κοινοποίησης φωτογραφιών, συνομιλιών και βίντεο

**Να χρησιμοποιείς
το διαδίκτυο,
όχι να σε χρησιμοποιεί...**

Η ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΣΥΜΒΑΛΛΕΙ ΑΠΟΔΕΔΕΙΓΜΕΝΑ:

Στην αποτροπή ριψοκίνδυνων σεξουαλικών συμπεριφορών.

Στην αύξηση της χρήσης του προφυλακτικού και των αντισυλληπτικών χαπιών!

Στην μείωση του αριθμού των σεξουαλικών συντρόφων και την αύξηση της αυτοφροντίδας!

Στην καθυστέρηση της έναρξης της σεξουαλικής δραστηριότητας των εφήβων.

Η γνώση μας ενώνει:

Πρόληψη
Prevention

Εκπαίδευση
Education

Οριοθέτηση
Compliance

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΓΩΓΗΣ
ΨΥΧΙΚΗΣ & ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ
Πρόεδρος: Dr. Θάνος Ε. Ασκητής

**100 ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ
& ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
ΓΙΑ ΤΟΝ ΓΟΝΙΟ,
ΤΟ ΠΑΙΔΙ
ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΦΗΒΟ**

Υπό την επιστημονική επιμέλεια του
Ινστιτούτου Ψυχικής και Σεξουαλικής Υγείας

ΑΘΗΝΑ 2016

Διατίθεται Δωρεάν στο site
του Ινστιτούτου Ψυχικής και Σεξουαλικής Υγείας:
<https://askitis.gr>